ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА
Изготвувач:Одделение за финансиски прашања

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
ПО ЗАВРШНА СМЕТКА ЗА 2022 ГОДИНА

28 февруари 2023 година

ОБРАЗЛОЖЕНИЈА КОН ГОДИШНИОТ ИЗВЕШТАЈ КОЈ Е СОСТАВЕН ДЕЛ НА ГОДИШНАТА / ЗАВРШНАТА СМЕТКА НА БУЏЕТОТ НА ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА ЗА 2022 ГОДИНА

Потребата и законската обврска за изготвување на Годишниот извештај за единиците на локалната самоуправа е пропишано со одредбите од Законот за локалната самоуправа и Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа.

Советот на општината согласно Законот за локалната самоуправа и Статутот го усвојува Годишниот извештај.Според содржината овој Извештај дава повеќе информации во однос на Завршната сметка бидејќи истиот треба да содржи Извештај за средствата, побарувањата, обврските и изворите на средства, како и Извештај за реализацијата на инвестиционите програми, наменските,капиталните и блок дотации и дотациите за делегираните надлежности.

Годишниот извештај согласно одредбите од 34 од Законот за финансирање на единиците на локалната („Службен весник на РМ" број 61/04 , 96/04 , 67/07 , 156/09 ,47/11 , 192/15 и 209/18 и „Службен весник на РСМ "бр. 244/19 , 53/21 , 77/21 , 150/21 и 173/22) се изготвува, а се усвојува од Советот на општината.

Тој е составен од:

- Годишната сметка ;
- Извештај за средствата, побарувањата, обврските и изворите на средствата;
- Извештај за реализација на инвестициони програми, наменските,капиталните и блок дотации и дотациите за делегирани надлежности .

Извршување на буџетот на општината:

Во текот на годината извршувањето на буџетот на општината е во надлежност на градоначалникот на општината кој е потписник на сметката на буџетот на општината.

За користење на средствата од буџетот на општината се изготвуваат **месечни, квартални финансиски планови по сметки, по потпрограми и по расходни ставки.** Сметководствените и финансиските трансакции кои се поврзани со користење на средствата од буџетот на општината се евидентираат ажурно и навремено во сметководствената евиденција, што подразбира дека сите побарувања и обврски кои се однесуваат за пресметовната година целосно треба да бидат евидентирани во деловните книги за годината за кои се однесуваат.

Имајќи во предвид дека во рамките на општината функционираат општински буџетски корисници, истите се должни согласно одредбите од член 32 од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа да изготвуваат **квартални извештаи** и истите во рок од 15 дена по истекот на кварталот за кој се однесуваат да ги достават до градоначалникот.

Покрај наведеното, потребно е да се истакне обврската која ја има градоначалникот,согласно член 32 став 2, според кој е должен изготвените квартални извештаи со образложение за извршување на буџетот во рок од еден месец по завршување на кварталот да ги достави до Советот на општината и Министерството за финансии.

Завршна сметка / Годишна сметка:

Во законската регулатива се користат различни термини за финансиките извештаи што се подготвуваат врз основа на деловните книги/сметководствената евиденција.

Имено,според одредбите од Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници се користи терминот Завршна сметка , додека според Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа се користи терминот Годишна сметка.

Завршната сметка дава отчет за правилноста, законитоста, рационалноста,економичноста и транспарентноста во користењето на јавните средства, презентирајќи го работењето на секоја општина која се финансира со средства од буџетот. Отчетот е полесно остварлив заради фактот што финансирањето се врши по принципот на програмско презентирање (финансирање) на буџетот врз основа на претходно утврдени програми и потпрограми.

Завршната сметка се заснова на сметководствената евиденција која во текот на годината треба да се води со примена на сметководствените принципи и начела, ажурно воспоставена која на систематски и веродостоен начин ги презентира сметководствените трансакции.

Според одребите од член 33 од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа, по истекот на фискалната година, Советот на општината донесува **годишна сметка** на буџетот на општината. Годишната сметка ги содржи сите елементи што ги содржи буџетот на општината искажани како планирани и остварени приходи и расходи за сите општински буџетски корисници.
Градоначаникот ја доставува годишната сметка до Централен регистар најдоцна до 28 февруари во наредната година, а Советот на општината ја донесува годишната сметка најдоцна до 15 март во тековната година за претходната година и истата ја доставува до Министерството за финансии најдоцна до 31 март во тековната година.

Годишен извештај:

Донесената и усвоената годишна сметка/Завршна сметка е составен дел на Годишниот извештај.
Согласно одредбите од член 36 став 1 точка 7 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на РМ" број 5 од 2002 година) Советот на општината ги усвојува извештаите за извршување на буџетот и годишната сметка на општината.

Вообичаено, Годишниот извештај ја има следната содржина:

- **ВОВЕД:** во рамките на воведниот дел се даваат основните информации за општината:

○ Територијалната распространетост ;
○ Број на жители, структура по националност, број на станбени единици , писменост , активност .

Општина Крива Паланка се наоѓа на северно - источниот дел на РСМ.

Вкупно население : 18.089

Национална припадност :

- Македонци : **16.675;**
- Албанци : **7** ;
- Турци : **6** ;
- Роми : **447** ;
- Власи : **5** ;
- Срби : **66** ;
- Бошњаци : **2** ;
- Други : **83**

Домаќинства : 6.984

Писменост :

Писмени : **15.290** (мажи : **7.885** ; жени : **7.405**) ;
Неписмени : **227** (мажи : **68** ; жени : **159**) ;
Непознато : **279**

Активност : Вкупно население на возраст од 15 и повеќе години , според активноста

Вкупно : **15.796**
Економска активни : **7.405 ;**
Вработени : **5.653 ;**
Невработени : **1.752 ;**
Економски неактивни : **8.126** .

Забелешка: ***Податоците се од Пописот на населението, домаќинствата и становите во РСМ , 2021 година.***

• ГОДИШНА СМЕТКА:

Годишната сметка на Буџетот на ЕЛС Крива Паланка за 2022 година ги содржи сите елементи што ги содржи и Буџетот на Општината искажани како планирани и реализирани приходи и расходи на сите сметки и тоа: буџетската сметка , самофинансирачката сметка , сметка на дотации , сметка на донации и сметка на кредити .

○ Планирани приходи :

Планирани приходи :	Тековна година 2022	Претходна година 2021	Соодност на тековна / претходна година
Даночни приходи	47.291.000	59.931.000	79
Неданочни приходи	17.820.598	17.010.000	104
Капитални приходи	40.062.746	46.261.044	87
Трансфери	99.723.951	104.161.300	96
Блок дотации	237.409.682	241.534.761	98
Донации	36.470.683	47.102.892	77
Кредити	0	26.000.000	0
Вкупно планирани приходи:	**478.778.660**	**542.000.997**	**88**

○ Планирани расходи :

Планирани расходи :	Тековна година 2022	Претходна година 2021	Соодност на тековна / претходна година
Плати,наемнини,надоместоци	208.812.822	197.779.500	106
Резерви и недефинирани расходи	300.000	300.000	100
Стоки и услуги	142.192.505	156.126.385	91
Каматни плаќања	57.880	80.000	72
Субвенции и трансвери	14.625.564	22.627.072	65
Социјални бенефиции	1.022.183	605.000	169
Капитални расходи	106.611.706	159.327.040	67
Отплата на главнина	5.156.000	5.156.000	100
Вкупно планирани расходи :	**478.778.660**	**542.000.997**	**88**

○ Реализирани приходи :

Реализирани приходи :	Тековна година 2022	Претходна година 2021	Соодност на тековна / претходна година
Даночни приходи	43.209.280	39.505.661	109
Неданочни приходи	17.052.714	10.565.490	161
Капитални приходи	38.032.531	30.241.999	126
Трансфери	61.683.734	79.458.004	78
Блок дотации	216.585.588	218.936.626	99
Донации	24.487.704	24.635.068	99
Кредити	0	22.139.818	0
Вкупно реализирани приходи:	**401.051.551**	**425.482.666**	**94**

- Реализирани расходи :

Реализирани / остварени расходи :	Тековна година 2022	Претходна година 2021	Соодност на тековна / претходна година
Плати,наемнини,надоместоци	202.548.993	193.002.358	105
Резерви и недефинирани расходи	270.121	184.444	146
Стоки и услуги	118.084.066	93.536.791	126
Каматни плаќања	52.897	17.757	298
Субвенции и трансфери	12.444.234	14.757.297	84
Социјални бенефиции	800.044	165.002	485
Капитални расходи	60.911.880	114.493.792	53
Отплата на главнина	5.155.056	5.155.056	100
Вкупно реализирани расходи :	**400.267.291**	**421.312.497**	**95**

- **Соодност помеѓу планирани и реализирани приходи :**

Планирани и реализирани приходи :	Планирани во тековна година 2022	Реализирани во тековна година 2022	Процент на остварување
Даночни приходи	47.291.000	43.209.280	91
Неданочни приходи	17.820.598	17.052.714	96
Капитални приходи	40.062.746	38.032.531	95
Трансфери	99.723.951	61.683.734	62
Блок дотации	237.409.682	216.585.588	91
Донации	36.470.683	24.487.704	67
Кредити	0	0	0
Вкупно планирани и реализирани приходи:	**478.778.660**	**401.051.551**	**84 %**

- **Соодност помеѓу планирани и реализирани расходи :**

Планирани и реализирани / остварени расходи :	Планирани во тековна година 2022	Реализирани во тековна година 2022	Процент на остварување
Плати,наемнини,надоместоци	208.812.822	202.548.993	97
Резерви и недефинирани расходи	300.000	270.121	90
Стоки и услуги	142.192.505	118.084.066	83
Каматни плаќања	57.880	52.897	91
Субвенции и трансвери	14.625.564	12.444.234	85
Социјални бенефиции	1.022.183	800.044	78
Капитални расходи	106.611.706	60.911.880	57
Отплата на главнина	5.156.000	5.155.056	100
Вкупно планирани и реализирани расходи :	**478.778.660**	**400.267.291**	**84%**

- **Материјални средства и тековни средства (парични средства,побарувања), обврски и извори на средства:**

  - **Материјални средства** за тековна и претходна година:

во илјада денари

ОПИС	Тековна година 2022	Претходна година 2021
Материјални средства	**952.426**	**812.649**
Градежни објекти	129.221	93.345
Комунални објекти	805.964	704.076
Земјиште	3.201	3.201
Опрема	14.040	12.027

Материјали, резервни делови и ситен инвентар:
Материјали на залиха на 31.12.2022 година има вкупно **706.231** денари и тоа:

Разни цевки (канализациони и водоводни) 446.244
Материјали за улично осветлување 224.681
Канцелариски материјали 35.306

Ситниот инвентар на 31.12.2022 има вредност од **695.473** денари, е отпишан , но е во употреба.

- Состојба на **паричните средства** на сметките на општината на **31 декември 2022** година:

ВИДОВИ НА СМЕТКИ	ПАРИЧНИ СРЕДСТВА (САЛДО)
1. Буџетска сметка	6.269.087
2. Наменска сметка	16.030.297
3. Самофинансирачка сметка	2.428.034
4. Донаторска сметка	4.910.643
ВКУПНО :	**29.638.061**

- Состојба на **ненаплатени побарувањата** на 31.12.2022 година од:

ПОБАРУВАЊА	ИЗНОС
1.Данок на имот од физички и правни лица	18.528.620
2.Комунална такса за истакнување на фирми	17.662.119
3.Побарувања по основ на комуналии	634.033
4.Побарувања по основ на закупнини- кирија	602.953
5.Закуп на јавна површина	330.650
6.Побарувања по основ на бесправно изградени објекти-легализација	501.142
7.Комунална такса за јавна чистота	1.043.837
8.Побарувања од министерства-фактури	287.874
9.Побарувања од ХИДРО ОСОГОВО ДОО	4.947.550
ВКУПНО:	**44.538.778**

Вака изразениот приказ на годишната сметка за 2022 година јасно ни покажува дека планираните и реализираните приходи и расходи за 2022 година се реални и наменски трошени.

о Состојба на обврските:

- **Долгорочни обврски – 1 кредит**

Обврската произлегува од земениот заем од Светска Банка преку Министерството за финансии во 2013 година за подобрување на општински услуги во износ од 51.550.539 денари , со грејс период од 3 години . Истите се искористени за изградба и реконструкција на улици и изградба на мост на Куков Дол.

Долгорочната обврска за овој кредит на Општина Крива Паланка за 2022 година изнесува 20.620.203 денари .

Во 2022 година од овој кредит се вратени две рати со вкупен износ од 5.155.056 денари и останува за враќање 15.465.147 денари .

- **Долгорочни обврски – 2 кредит**

Обврската произлегува од земениот заем во 2020 година од МСИП – Втор проект за подобрување на општински услуги во износ од 22.139.818 денари , со грејс период од 3 години . Истите се искористени за регулација на минор корито на Крива Река – дел 1 во Општина Крива Паланка.

Долгорочната обврска за овој кредит на Општина Крива Паланка за 2022 година изнесува 22.139.818 денари .

Од овој кредит прва и втора рата ќе отпочне со отплата во 2023 година со вкупен износ од 2.213.982 денари . (Рата – 1.106.991 денари)

Долгорочната обврска за овие два кредита на сметката на Буџетот на Општина Крива Паланка за 2022 година изнесува 37.604.965 денари .

- **Краткорочни обврски:**

остојба на обврски 31.12.2022:	Тековна година 2022	Претходна година 2021
Обврски спрема добавувачи	13.963.273	5.528.946
Обврски за надомест за советници	272.821	262.306
Обврски за плата м.12/2022	2.345.215	2.055.780
Обврски за персонален данок	30.306	37.699
Обврски за јубилејни награди	/	/
Обврски за стипендии	102.000	96.000
Обврски за договорни услуги	67.779	77.000
ВКУПНО:	**16.781.394**	**8.054.309**

• РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМИ:

Во рамките на оваа точка потребно е да се искажат реализираните/остварените расходи по утврдени намени, односно програми:

Програми :	Планирани во тековна година 2022	Реализирани во тековна година 2022	Процент на реализација
Противпожарна заштита	10.574.920	10.163.863	96
Социјална заштита	36.318.843	28.531.124	79
Заштита на животната средина	1.110.000	1.085.551	98
Урбанистичко планирање	900.000	118.000	13
Спорт и рекреација	770.000	701.001	91
Култура	14.843.693	13.018.305	88
Образование	215.452.308	192.167.481	89
Локален економски развој (ЛЕР)	4.236.000	3.680.756	87
редување на градеж. земјиште и одржување на комунал. инфрас	104.124.857	65.764.476	63
Јавно осветлување (изградба на јавно осветлување)	21.330.000	19.443.073	91
Јавна чистота	4.500.000	4.497.801	99
Општинска администрација (капитални расходи)	56.279.039	53.218.360	95
Родова еднаквост	10.000	0	0
Месна самоуправа	120.000	29.880	25
Градоначалник	1.554.000	1.319.289	85
Совет на општина	6.655.000	6.528.331	98
ВКУПНО:	**478.778.660**	**400.267.291**	**84 %**

•Извештај за трошење од резерви и недефинирани расходи

Од вкупно планираните средства за постојана резерва (непредвидливи расходи) во програма А0 – Совет на Општина , ставка 412 – Постојана резерва (непредвидливи расходи) во износ од 150.000 денари во 2022 година вкупно потрошени се 148.334 денари и тоа согласно донесени решенија и Одлуки од Советот на Општина Крива Паланка за доделување на еднократна парична помош на социјални загрозени семејства и помош за Р . Украина .

Од вкупно планираните средства за тековни резерва (разновидни расходи) во програма Д0 – Градоначалник , ставка 413 – Тековна резерва (разновидни расходи) во износ од 150.000 денари во 2022 година вкупно потрошени се 121.787 денари и тоа согласно Одлуката за извршување на Буџет на Општина Крива Паланка за 2022 година и донесени решенија за исплата од Градоначалникот за доделување на еднократна парична помош на социјални загрозени семејства и парична помош во случај на смрт на член на потесно семејство.

Начинот на водење на книговодството е регулирано со Законот за сметковдство за буџетите и буџетските корисници и Правилникот за сметководство за буџетите и буџетските корисници. Изготвувањето на завршната сметка која се состои од биланс на приходи и расходи и биланс на состојба се базира на примена на законската регулатива, сметководствените принципи и начела. Основните финансиски извештаи даваат точен, вистинит и целосен преглед на приходите и другите приливи, расходите и другите одливи како и состојбата на средствата, обврските и изворите на средствата.Основните финансиски извештаи се чуваат трајно и нивниот облик и содржина ги пропишува Министерот за финансии.

28.02. 2023 година
Крива Паланка

ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА
Одделение за финансиски прашања